

POKROK PUBL. CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Čpete, pro Saline okres, Nebraska; ve Schuyler a Clarkson, pro okres Colfax, Nebraska; ve Wilson, Kas., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota, a v Tyndall, S. D., pro stát South a North Dakota.

PŘEDPLATNÉ:

Pro Spojené Státy\$2.50
Pro Kanadu\$3.75

Zásilky peněžní dějtež se pomocí peněžních poukázek Express Money Orders, bankovních poukázek (Bank Draft) anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěbování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhu čtenářstva veřejně neochotné. Musí být slušné, psané bez úmyslu někomu osobně poškodit a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo v dopise uveřejněno.

PŘÍMĚRÍ UZAVŘENO

Konečně došla zpráva, po níž lidstvo po čtyři roky toužilo, že totiž hrozná válka byla skončena. Příměří s Německem bylo podepsáno za podmínek, které zaručují, že válka Německem nebude již moci být obnovena, je totiž skutečným mírem.

Nyní záleží na tom nejvíce, aby míru toho bylo náležitě využito, aby cena, která za něj byla zaplácena, nebyla dána marně. — Byla to cena nesmírná na životech, na majetku, na utrpení. My zde nečteme si ani udeletí správný pojem o tom, co museli přetrpět jiní národové, mezi nimiž nás československý ve starých vlastech. Teprve, až cenzura bude odstraněna a poštovní spojení obnoveno, budou nám o tom docházeti zprávy. Ale ani sebe výmluvnější slova nedovedou to vše náležitě vyličit, nemohou vypovědět tu hrůzu a útrapy, jež bylo prodělati milionům jednotlivců, celé řadě národům.

Jednoho jsme se dočkali, co nás naplňuje uspokojením, že totiž hlavní viníci, kteří mají vátku na svědomí, byli potrestáni. Vidím, kaiser německý, musil se zříci trůnu i se svým podařeným korunním princem, a osud ten čeká asi všechny potentáty německé. Tisza maďarský, jenž po kaiserovi byl největším viníkem, odpůl si zločin svůj smrti. A je možným, že trest stejný stihne jiné. Trůny se kácí, lid ujímá se řízení svých osudů, svoboda vstává z troskek bojiště a svítí svojí pochodní národům na cestu na šťastné budoucnosti, ve které bude nemohým opakování něčeho takového, čehož jsme byli po čtyři roky a tři měsíce svědky a to také částečně jsme prodělali.

Mír tedy lidstvo má. Nyní záleží na tom, aby z něho udešlo co nejvíce pro sebe. Bude nutno postavit celou novou budovu lidské společnosti, dáti jí doela nové pevné základy, které by nedovolily, aby se ještě někdy sřítla do takové hrozně propasti, z jaké nyní se dostává. Bude to práce velice těžká, k níž třeba nejlepších, neschopnějších pracovníků, kteří by prosti byli veskeré sobeckosti a všechny síly své věnovali jen nejlepšímu zájmu lidu.

Budou všichni národové tak šťastnými, aby dostali v této veliké době v čelo své muže takového charakteru, takové mravní hodnoty a zároveň tak schopné, jako je náš prezident Wilson? To musí být nyní nejvrounějším přáním všeho lidstva, k tomu musí být hleděno všemi národy, kterých se hrozná válka přímo dotkla. Nestane-li se tak, budeme muset pohlížeti na nové hrůzy, nová utrpení, jak vidíme je v neobléhém Rusku.

Že válka toho druhu, jako byla to právě skončena, má v zápětí revoluce, jest jen přirozeným. Lid vidí, že všechnu jeho bídu, kterou musí snášeti, všechna muka, která musil prodělati, zaviniili ti, kteří stáli v jeho čele, a proto se jich hledí zbaviti. V revoluci však snadno k moci dostávají se lidé měleji, jen když dovedou hověti rozpoutaným vášním davu. Nové

zkoušky čekají takový národ, který dostane se do rukou lidí toho druhu, a požehnání míru bude pro ně zdrženo třeba ještě na dobu dlouhou.

Ale přijde doba, kdy konečně poslední mráček zmizí a z rozjasněné oblohy zasměje se na lidstvo pravá svoboda a pravé štěstí z ní plynoucí. Již nyníjší příměří je k tomu velikým krokem, jenž opravňuje všechn ten jásot, který se rozlehl po celých Spojených Státech a jenž v zemích evropských byl jistě ještě bouřlivější.

Mír zde a s ním nastává práce nová, stejně těžká, třeba nikoliv tak krvavá, jaká musila být vynaložena na zdolání imperialismu a militarismu. I při ní uplatní se náš prezident Wilson stejně jako přivodil šťastný konec války. — Když vítězný mír byl zajištěn, je na čase povšimnouti si, jakou zásluhu o něj má náš prezident. Ti politikáři a krátkozrači kritikové, kteří se vysmívali prezidentu pro jeho "psaní not," musí nyní stydět se sami před sebou. Jeho notami a poselstvím byl kaiser zahánán s trůnu. Válka nahyla nového významu od toho okamžiku, kdy Spojené Státy se rozhodly jí se účastniti. Každým novým prohlášením Woodrowa Wilsona.

V cizině plně uznávali a uznávají zásluhu a schopnosti našeho prezidenta. Ale ve vlastním národě objevují se lidé, kteří se posmívají "účenému profesorovi," který vystoupil se čtrnácti základními články, na jejich základě má být zbudován trvalý mír a jež malých jich mozečky nemohly pochopiti. A když při nedávných volbách prezident žádal lid, aby mu dal pomocníky, by dílo, jež tak skvěle prováděl, mohli stejně skvěle dokončiti, dala se většina voličů zbalamutiti úzkoprsými a zpátečnickými politikáři a nevyhověla žádosti jeho. Není nejmenší pochyby, že to v cizině vyvolalo úžas a nevoli. Historie bude pak souditi ještě přísněji.

Präsident náš rozdřil svými pevnými, časovými zásadami trůny autokratů, ale domácí plechty malicherných trpaslíků nepřemohl. Ale může tak velikého, jako jest on, něco takového se nedotkne. — Půjde cestou, kterou si vytkl, neohlížeje se ani v levo, ani v pravo, a dojde k cíli, ježž si vytkl a bude po věky zapsán v dějinách lidstva jako velikán prvního řádu, kdežto trpaslíci, kteří jej kritisovali, upadnou již dávno v propast zapomnění.

Spojené Státy vykonaly pod vůdčovstvím Woodrowa Wilsona práci, na kterou mohou být právem hrdými. Bez jich pomoci by byl kaiser se svými spřezenci přemohl ostatní civilizovaný svět, jeho zásada, že brutální moc jest právem, byla by zvítězila a lidstvo bylo by ve svém pokroku zadrženo snad na staletí. Ale Amerikou otevřena mu brána k svobodě a ku všemu štěstí, jež z ní plyne, tím, kteří jí mají a dovedou jí správně užívatí.

Präsident Wilson myslil a americký národ za jeho myšlenky bojoval. Boj ten nyní skončil úplným vítězstvím. Svět celý se z toho raduje a my kromě radosti pořizovatí musíme i oprávněnou hrdost. A ta se bude stupňovati, čím dále budeme pozorovati, jak svět se přetvořuje na základě zásad, našim prezidentem vyslovených a celým našim národem hájených.—D. H.

NÁŠ STARÝ CHORÁL

Co jest národní hymna, ví každý. Je to píseň, při jejíž zpěvu nebo hraní ozve se v člověku cit i vědomí jednotnosti národní, soudružnosti, státu. Příslušník národa, příslušník státu vyslovuje tu zpěvem svůj vztah nejsvětější. Cos vnitřního jej nutká, aby vstal — stejný vnitřní povel obnažuje jeho hlavu. Taková píseň jest slovesně-hudební prapor národa.

Vznik hymen jest různý. Některé byly přímo objednány u básníků a hudebníků, jako na příklad "Zachovej nám, Hospodine," u Haydna a takto vyvolán plod byl pak shora, z moci vlády vyhlášen hymnou rakouských národů a uveden v úctu a v život. Některé smekly se s jednoho účelu do jiného, jako "Marsellaisa," kterou roku 1792 v noci vlasteneckého napjetí jako válečnou, proti-pruskou a proti-rakouskou píseň básnil Rouget de Lisle, ale již zmocnila se revoluce a učinila jí píseň svých, vyslovené republikánských citů. Polská hymna z

konce osmáctého století, "Ještě Polska nezhylnula," od generála Wytwického, zplodila jiné sloveské hymny svým motivem záhrany národního žití (Hej Slované!), kterýchto motiv byl přirozený při uhnětenosti, ba téměř umrtvenosti těchto národů.

Naše národní hymna, resp. naše budoucí státní hymna jest a zůstane "Kde domov můj?" dnes po celém světě známá.

O původu písně netřeba se šířiti. Pro lidovou veselohru, od dvou let v Čechách populární, napsal J. K. Tyl píseň a obrátil se na staršího přítele F. Škroupa se žádostí, aby mu k ní složil nápěv. U lože choré choti, v noci, zhubednil Škroup slova, která při premiéře roku 1834 zpívána byvši zpěvákem krásného hlasu Strakatem, měla úspěch. Strakaty píseň dále propagoval, když tu vložila se do toho policie a jala se jí pronásledovati. Jako obvykle došlo k obilce opaku toho, co chtěla, a zakázány "Kde domov můj?" nejménom že rychle zakotvil, ale i vyhrál prvenství. Dnes již osmdesát čtyry roky starý a brzy již bude hymnou státní.

My však máme ještě jednu píseň, která svým obsahem a svým rozšířením byla kdysi něco jako státní hymna, ačkoli pojem ten tehdy nebyl znám — píseň mnohem, mnohem starší předřezno-žité skladby, z hlubin české zbožnosti ze zdroje svěžího rozpuku slovesného zrozený chorál: "Svatý Václave!", který jest z nejstarších dosud zpívaných nelitinských neb nežidovských písní v celé Evropě. Z domácího kultu svatováclavského, v dávném středu povstává, stal se ve čtrnáctém století píseň našich předků, až revoluční husitské zpěvy jej na nějakou dobu zatlačily z vládnoucího místa. Přimášeje z dávnověku nesmrtelný obsah našeho národního přání, mluví k nám dnes stejně jako k praotcům před staletími a svými prostými slovy, svou překrásnou melodií jest zároveň našeho nezměnného a nezměnitelného nitra.

Obvykle se za to má, že chorál tento povstal z úzkostného vlasteneckého citu v době braniborského závalu Čech, tedy po pádu Otokarově a před vzkrisením Zeměpisobným Závišem z Falkenštejna a Václavem II. skvěle dovozným, ale možná, že jest i staršího původu. Jistě však třinácté století zrodilo tuto velebnou píseň, která již ve čtrnáctém věku byla zvaná "píseň ode dávná obvyklou" a k jejíž původním třem slokám století čtrnácté přibánilo věčně živoucí prouhu: "Nedej zahynouti nám ni budoucním!" Zpíván v naší době, jest tento chorál obvykle tak složen, že na první sloku původní navazuje hned národní prosba z doby Karlovy.

V den sv. Václava zmocení se klíče k našemu srdci mnohá vy počítavost a dojetí, jež v nás píseň vyvolává, bude přibíhávati sobecký svůj zájem; ale ať děje se cokoliv, ať i starou píseň našich předků pějí ústa, jimž nenáleží, to nás nesmí másti: svatý chorál náš jest cosi tak cenného, že jej musíme udržeti v úctě, v lásce a v životu jako druhou, nespětskou hymnu naši.

Hleďte něco, co by se rovnalo důjímavě prostotě těchto slok a mělo velebnost stáří nejméně pěti set padesátiletého:

Svatý Václave,
vévodo české země,
kníže náš,
pros za nás Boha,
svatého Ducha.
Kyrie eleison.

Ty jsi dědice české země,
rozpomeň se na své plémě,
nedej zahynouti
nám ni budoucním,
Svatý Václave!
A tak zní, chorále, v českých zemích dál jako hlas života již prastarého, tady domácího, tady uhažéného a tady, bohda, přes všechny překážky, brzy zas vítězného!
—Jaroslav Hilbert v Č. S.

NA BŘEZÍCH USSURI

(Z Věstník odbčky České Národní Rady v Rusku.)

O půlnoci 27. července vyzáhali jsme v bojovném pořádku ze stanice Simakovo. Čekala nás dvacet tři versty dlouhá, deštěm rozbahňená cesta, přetínající nepřehlednou step, lemovanou pasy hor, aneb hustý posetou ojedíněnými sopkami.
Ráno do kůže promokli, dorazili jsme k Novo-Nikolajevskému klá-

šteru. Naše druhá rota dostala rozkaz obsadit ves Tichnevsku, ležící v bažinaté kotlině, okroužené řetězem sopek. Na východní straně křovinatými bažinami protéká Ussuri.

Prošli jsme vsí — jako po vymlnění. Ubytovali jsme se ve škole a sušili se po namáhavé cestě své. Z blízkých kopeč dával se na nás nepřítel. Stěštil, že tehdy neměl děla...

Pookřál jsem — a začal se interesovati o kraj.

Ušel ke mně starý kolonista: Vypravoval: Před dvaceti lety byla zde močálovina, pustina, vysočina travou a nepřístupnými křovinami porostlá.

V staletých dubových lesích na vyhaslých sopkách v nepropustných křovinách skrývalo se bohaté tygrů, medvědů a vlků, na stepi pásával se "lochmatý zubr."

Deštonosné mlhy jak tajemné baldachyiny visely nad sopkami tak jako dnes, táhly se po úbočích dál do kraje.

Z bujné zelené vysoké trávy vybláhly pěstrobarevné velké květy.

V podvečer bzučely nad stepí milióny komárů.

Celý kraj žil svým přírodním životem pralesa s věčně plátným zákonem boje o život.

A právě byl to boj o život, kterejž porušil odvčký život stepi a jenž narušil odvčký život stepi a tajgy.

Z daleké Ukrajiny, bohaté a úrodné, vinou lidských řádů vyhnán byl z domova, by jinde hledal si chleba.

"Deset duší nás bylo. Země tři deseti. Jak žít? Všude samý pozemek (velkostatkář).

Ve Vladivostoku vyzvedli si v bance 300 rublů před odjezdem z domoviny vládní složených, by s tímto kapitálem, sehnaným za pomoci všech příbuzných, založil si nový krb...

Zrobil si echatu — osm let mu vydržela a pustil se v nerovný zápas s přírodou. Pár volů, několik ženských a mužských rukou rozrušovalo panenská nádraží přírody. Divoká kotlina proměnila se v oasadu. Novina vydala plody, set kupy sena, pastviny ozivily stády dobytka, koní a sviní.

A němé sopky stejné haly se časem v svůj bílý háv, jako před věky, uzavírající se před pátravým zrakem člověka.

To jsou ty tajemné tajgy (sibijské pralesy), z kterých v zimě vycházejí smeky vlků a medvědy, napadají vsi, jakoby si přišli pro daň u člověka, který porušil jejich práva.

Ztračený kout světa...
"Nebylo tam smutno po domovu?"

Starý kolonista vzdychl a mávl rukou.

"Mladí přivýkli."

Umkli jsme oba. Za kopeč hoří západ. Tajgy dívají se tajemně. Nepoví, koho hostí. Mléčím oba a vzpomínáme tajemných domovů.

Přísti den válečná vřava rozlehla se nade vsí. Za řeku vypravili se naši udarníci (oddělení vojů). Mezi nimi dvě děla. Všude jsou hlídky. Plukovník ohlížel se a prohlíží terrain. Hoší provázejí ho pohledem, vyjadřujícím důvěru.

V 10 hodin má začíti boj. Tajgy mlčí. Minuty jsou jako hodiny. Na kopech padnou výstřely. Tajgy pronulivly. Houkou na naše děla. V odpověď ozvou se děla nepřítelova a již celá ves jest v dělostřeleckém ohni.

Převaha artilerie na straně nepřítelově. Naše děla umklají. — Slídí po ulicích, cestách, úpatích i hřebenech kopeč, dopadají na klášter.

V té chvíli první rota má krutý boj na druhé straně za řekou. Šest bojovníků za svobodu národa padá. — Teče však i nepřátelská krev. Naši udarníci se vracejí. Zranili nepřátelského pozorovatele a zachvátili telefonický aparát. Celý den rvou se nepřátelské štrampely a granáty — na štěstí ueranily nikoho.

Za noci opouštíme ves, zůstávajíce zástavy (hlídky) a obsadili jsme kopeč nad vesnici.

Tam po hřebenech sopky zahálce své hlavy stanem, upadáme v spánek. — Kol hlav bzučí nám tisíce komárů, lačných krve, tak jako tančí na protější straně.—Jk.
V poli, 1. srpna, 1918.

OTROKÁŘSTVÍ U MRAVENCŮ.

Je známo, že včely, mravenci, termity a jiní hmyzové vyskytují

se vždy ve velkých společnostech, které dokonce zřizují si státy monarchistické i republikánské. A v těchto státech nejsou jen uplatněny dobré zásady, nýbrž i velice zlé a špatné, neboť na př. mravenci zavleli si ve velkém slohu otroctví, jež se velice podobá otroctví lidskému. Už to je nápadné, že mravenci otrokáři zpravidla mají barvu bílou, kdežto otroci jsou barvy téměř černé.

O tom, jak se u mravenců otrokářství vyvinulo, panuje mnoho domněnek. Dr. Kurz, který se tímto problémem zabývá, vysvětluje úkaz tento takto: Poněvadž mravenci jsou velice bojovní, podnikají často války; v těchto svých válečných výpravách pojidají své sourodáky. Je-li pak hlad jejich již ukojen, odvěkou navracejí se vítězové larvy a pupy přemožených nepřátel na zásobu do svého domova. Zde se pak pro velikou podobnost přinesených mláďat mohlo snadno státi, že valná část jich zůstala ušetřena a společně s vlastními mláďaty vyrostla. Opakoval-li se takový případ několi kráte, přešlo toto počínání ve zvyk. Nyní o některých druzích víme s jistotou, aby si opatřili o troky z plemen slabších a méně odvažných.

Takovou válečnou výpravu mravenci líčí jiný pozorovatel O. Huber následovně: "Malá četa červených mravenců postupovala rychle proti osadě mravenců černých a rozptýlila se před mraveniskem. Když černí zpozorovali příchod nepřátel, vytrhli v přesíle a zajali něco červených. Tito ihned vypravovali posla za poslem domů, žádající bezpochyby posilu, neboť za nedlouho přišla značná posila. Však boj ještě nepočínal. Černí sestavili se před mraveniskem v mocný šik, jenž zaujímal plochu dvou čtverečných stop, a v tomto permém postavení čekali útok. Mezi tím vynesly chůvy černých mravenců své pupy před mraveniště, snad za tou příčinou, aby bojovníky pohledem na děti rozptýlily k větší udatnosti. Sotva to červení zpozorovali, obořili se na černé se všech stran.

Tito zaponáhající na odpor a na vlastní bezpečnost, hleděli pouze od dávných dob mnoho co přemýšletí a přiměly je k různým objasňovacím pokusům. Pravdě se nejbližší přišli, kdož věřili v působení měsíce na oceán, jak to činili arabští zeměpisíci století II. až 13. Přírodopysci a filosofové starověku, jako Aristoteles, Heraklit a Plutarch připisovali pohyby moře za následek "sporu mezi studenou a teplem." Když totiž do moře ústítek řeky vydávají svoji studenou vodu do téhož, žene voda z řek teplejší těliska vody mořské zpět, tato však brzy zase se zotaví a ženou opět vody říční zpět ku břehům a do ústí řeky. Vyklaďači Aristotelovi zejména mezi scholastiky k tomu podýskali, že andělům jest udržovati pohyby nejen slunce, měsíce a hvězd, ale i moře v jeho pravidelné činnosti.

Mezi tím co Gallilei připisoval odliv a příliv dennímu a ročnímu pohybu země, tvrdil Hapfel ve svém díle "Mundus tripartitus" (Trojdělná země), že pohyby obcházi od vřed vnikání vod z "parických jienů, virů a propastí," z kterýchž v určitých hodinách vytrskuje tolik vody, že vniká jinam a tím moře pravidelně buď níže nebo přibývá. Několik jiných badatelů starších dob mělo opět za to, že slunce a jiné planety svoji teplotou a silou vybuzují mnoho horkých výparů z moře a z hlubokých jeskyní a trhlin v zemi, zopak vodu rozvíří a zvedají ve vlny. Jakmile se výpary zase rozpřelí, řítí se voda opět do svých dřívějších míst.

Athanasius Kircher, žijící v šestnáctém století ve svém díle "Mundus subterraneus" (Podzemní svět) prohlásil, že hlavní příčinou odlivu a přílivu je všeobecné a polybování země od východu z západu. Dále zde působí ještě i stejé pozemní větry, panující v stejných zemích v určitých dobách jež ženou vodu zpět od břehů.

ODLIV A PŘÍLIV.

Pohyby moře, zračící se ve změnách odlivu a přílivu, daly dřívějším obyvatelům naší planety již od dávných dob mnoho co přemýšletí a přiměly je k různým objasňovacím pokusům. Pravdě se nejbližší přišli, kdož věřili v působení měsíce na oceán, jak to činili arabští zeměpisíci století II. až 13. Přírodopysci a filosofové starověku, jako Aristoteles, Heraklit a Plutarch připisovali pohyby moře za následek "sporu mezi studenou a teplem." Když totiž do moře ústítek řeky vydávají svoji studenou vodu do téhož, žene voda z řek teplejší těliska vody mořské zpět, tato však brzy zase se zotaví a ženou opět vody říční zpět ku břehům a do ústí řeky. Vyklaďači Aristotelovi zejména mezi scholastiky k tomu podýskali, že andělům jest udržovati pohyby nejen slunce, měsíce a hvězd, ale i moře v jeho pravidelné činnosti.

Mezi tím co Gallilei připisoval odliv a příliv dennímu a ročnímu pohybu země, tvrdil Hapfel ve svém díle "Mundus tripartitus" (Trojdělná země), že pohyby obcházi od vřed vnikání vod z "parických jienů, virů a propastí," z kterýchž v určitých hodinách vytrskuje tolik vody, že vniká jinam a tím moře pravidelně buď níže nebo přibývá. Několik jiných badatelů starších dob mělo opět za to, že slunce a jiné planety svoji teplotou a silou vybuzují mnoho horkých výparů z moře a z hlubokých jeskyní a trhlin v zemi, zopak vodu rozvíří a zvedají ve vlny. Jakmile se výpary zase rozpřelí, řítí se voda opět do svých dřívějších míst.

Athanasius Kircher, žijící v šestnáctém století ve svém díle "Mundus subterraneus" (Podzemní svět) prohlásil, že hlavní příčinou odlivu a přílivu je všeobecné a polybování země od východu z západu. Dále zde působí ještě i stejé pozemní větry, panující v stejných zemích v určitých dobách jež ženou vodu zpět od břehů.

Některí pozorovatelé mravenců mluví mnoho o soustrasti, jakou

prý projevují mravenci k raným nebo mrtvým přátelům. Lubbock provedl též v tomto směru mnoho pokusů; praví však, "jako mezi lidmi, jsou podobně u mravenců rozdíly v povahách také mezi nimi jsou levitě, kněží a Samaritáni." Lubbock při těchto svých pokusech buď poranil mravence na tykadlech, nebo chloroformoval, omráčil, delšího potopením ve vodě, zahrabal do země, takže jen malá část nad povrch vyvínala, nebo je konečně před zrakem ostatních pracovníků zalezpil do medu, jehož tyto požívali; téměř nikdy si ostatní zdraví mravenci nepovšimli svých ublých přátel. Jen velice zřídka stalo, že byl omámený neb utopený mravec odnesen a poraněný tykadly ohledán. Rovněž byly některé nepřátelí přepaden, zřídka kdy si pomáhali. Často se nepřítel do mravence zakousl tak, že jej tento musil s sebou vleci a přece jej ostatní mravenci od něho neosvobodili.

Zajímavo při tom jest, že u různých druhů mravenců panují též různé společenské obyčeje, jakoz i to, že se jeví patrný rozdíl v chování se mravenců k poraněným přátelům a nepřátelům; poraněným přátelům přece byli častěji do mraveniska odneseni, cizinci však byli vždy házeni do vody, po případě i zabíjeni. Svoje přátele poznávali mravenci velmi dobře i po delší době. Dokladem k tomu jsou pokusy s rozdělenými mravenisky, jež Lubbock po dva roky prováděl. Mraveniště doma chované a vodou izolované přepáčil tak, že se obyvatelé obou polovic stýkali, ba ani viděti nemohli. Po nějakém čase vzal Lubbock několik mravenců z první polovice a současně s několika úplně cizími zanesl je do polovice druhé. Zde byli přátelé po přátelsku uvítáni, tykadly ohmatáváni a čistěni, cizinci však vyhnáni, napadáni, ba i zabíjeni.

ODLIV A PŘÍLIV.

Pohyby moře, zračící se ve změnách odlivu a přílivu, daly dřívějším obyvatelům naší planety již od dávných dob mnoho co přemýšletí a přiměly je k různým objasňovacím pokusům. Pravdě se nejbližší přišli, kdož věřili v působení měsíce na oceán, jak to činili arabští zeměpisíci století II. až 13. Přírodopysci a filosofové starověku, jako Aristoteles, Heraklit a Plutarch připisovali pohyby moře za následek "sporu mezi studenou a teplem." Když totiž do moře ústítek řeky vydávají svoji studenou vodu do téhož, žene voda z řek teplejší těliska vody mořské zpět, tato však brzy zase se zotaví a ženou opět vody říční zpět ku břehům a do ústí řeky. Vyklaďači Aristotelovi zejména mezi scholastiky k tomu podýskali, že andělům jest udržovati pohyby nejen slunce, měsíce a hvězd, ale i moře v jeho pravidelné činnosti.

Mezi tím co Gallilei připisoval odliv a příliv dennímu a ročnímu pohybu země, tvrdil Hapfel ve svém díle "Mundus tripartitus" (Trojdělná země), že pohyby obcházi od vřed vnikání vod z "parických jienů, virů a propastí," z kterýchž v určitých hodinách vytrskuje tolik vody, že vniká jinam a tím moře pravidelně buď níže nebo přibývá. Několik jiných badatelů starších dob mělo opět za to, že slunce a jiné planety svoji teplotou a silou vybuzují mnoho horkých výparů z moře a z hlubokých jeskyní a trhlin v zemi, zopak vodu rozvíří a zvedají ve vlny. Jakmile se výpary zase rozpřelí, řítí se voda opět do svých dřívějších míst.

Athanasius Kircher, žijící v šestnáctém století ve svém díle "Mundus subterraneus" (Podzemní svět) prohlásil, že hlavní příčinou odlivu a přílivu je všeobecné a polybování země od východu z západu. Dále zde působí ještě i stejé pozemní větry, panující v stejných zemích v určitých dobách jež ženou vodu zpět od břehů.

LET POTAJOS FIGHT
They Save Wheat.
When you eat potatoes don't eat bread.
U.S. FOOD ADMINISTRATION

Share & Share Alike
U.S. FOOD ADMINISTRATION